

สถาบัน THE BEST CENTER

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

กรมส่งเสริมสหกรณ์

แนวข้อสอบมากกว่า 500 ข้อ

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

หลักสูตร และวิธีการสอบแข่งขัน

การสอบแข่งขันเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) ทดสอบความรู้ความสามารถที่ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยวิธีสอบข้อเขียน ได้แก่

- (1) ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 5
- (2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561 ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562 ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ.2562 ระเบียบว่าด้วยการก่องหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2562
- (3) ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดทำแผนงาน/โครงการ ตัวชี้วัด การติดตามประเมินผล และการจัดทำงบประมาณ
- (4) ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การบริหารจัดการ การบริหารธุรกิจ และการตลาด
- (5) ความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์ และความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

280.-

คู่มือสอบนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 280 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์กึ่ง ย่าน ม. ราม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

คู่มือสอบ

**นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์**

ราคา 280.-

คำนำ

สำหรับชุดคู่มือสอบสำหรับตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรมส่งเสริมสหกรณ์ เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น
เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ เล่มนี้ขึ้นมา
ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เจาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็น
หนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและ
มีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำ
ขอน้อมรับข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมส่งเสริมสหกรณ์	1
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์	15
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม	20
➤ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	22
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3. พ.ศ.2562	70
➤ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561	119
✦ แนวข้อสอบพ.ร.บ.วิธีการงบประมาณ พ.ศ.2561	133
➤ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562	137
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ.2562	147
➤ ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ.2562	153
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ.2562	161
➤ ระเบียบว่าด้วยการก่องหน้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2562	164
✦ แนวข้อสอบระเบียบว่าด้วยการก่องหน้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ.2562	167
✦ แนวข้อสอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 - 2580)	169
✦ แนวข้อสอบแผนปฏิรูปประเทศ	173
✦ แนวข้อสอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	177
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับแผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566 - 2570)	
ของกรมส่งเสริมสหกรณ์	179
✦ แนวข้อสอบแผนพัฒนาการสหกรณ์ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566 - 2570)	184
➤ ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์	188
➤ การวางแผนเชิงกลยุทธ์	210
➤ การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	221
➤ การติดตามและประเมินผล	237
➤ การจัดทำงบประมาณ	256
✦ แนวข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 1.	272
✦ แนวข้อสอบวิเคราะห์นโยบายและแผน ชุดที่ 2.	295
✦ แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ การบริหารจัดการ การบริหารธุรกิจ และการตลาด	305
➤ เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	321

ความรู้เกี่ยวกับกรมส่งเสริมสหกรณ์

ประวัติกรมส่งเสริมสหกรณ์

ประวัติความเป็นมาของหน่วยงานที่รับผิดชอบงานสหกรณ์ มีดังนี้

แผนกการสหกรณ์ กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (พ.ศ. 2458 - 2463)

หน่วยราชการที่รับผิดชอบงานสหกรณ์ เริ่มจากเป็นแผนกหนึ่งในกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ กระทรวงพระคลังมหาสมบัติเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2458 เหตุที่จัดตั้งแผนกสหกรณ์ขึ้นในส่วนราชการแห่งนี้ เพราะว่าการพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาค และการจัดตั้งสหกรณ์ในระยะแรกก็ได้อาศัยเงินกู้จาก แแบงก์สยามกัมมาจลทุน – จำกัด (ธนาคารไทยพาณิชย์ ในปัจจุบัน) โดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกันอยู่จึงจำเป็นต้องให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติทำการควบคุมและดูแลผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ในขณะที่นั้นมีพระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรงดำรงตำแหน่งอธิบดีและนายทะเบียนสหกรณ์เป็นพระองค์แรก

ห้าม!! คัดลอก เผยแพร่ ดัดแปลง ส่งต่อ และจำหน่ายเอกสารฉบับนี้โดยเด็ดขาด

หากตรวจพบจะดำเนินคดีตามกฎหมาย (สงวนลิขสิทธิ์ สถาบัน The Best Center)

กรมสหกรณ์กระทรวงพาณิชย์ (พ.ศ. 2463 - 2477)

หลังจากที่ได้จัดตั้งแผนกสหกรณ์ก็ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น ปรากฏว่าได้ผลดี สหกรณ์จึงได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากราชการยิ่งขึ้นเพราะสามารถทำประโยชน์ให้กับสมาชิกทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างเห็นได้ชัด ประกอบกับกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงพาณิชย์ ใน พ.ศ.2463 จึงเป็นผลให้แผนกสหกรณ์ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกรมสหกรณ์ โดยมีพระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์สืบต่อ มาจนถึง พ.ศ.2468 ต่อมาใน พ.ศ.2469 กระทรวงพาณิชย์ได้รวมกับกระทรวงคมนาคม เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า "กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม" มีหม่อมเจ้าฉลาดลบเลอสรณ์ กมลลาสน์ เป็นปลัดทูลฉลองฯ และทรงดำรงตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์ด้วย ในตอนปลายปี พ.ศ.2469 นั้นเอง พระยาพิพิธสมบัติ (ตาบ กวานนท์) ก็ได้เข้ารับตำแหน่งปลัดทูลฉลองฯ และนายทะเบียนสหกรณ์ต่อจากหม่อมเจ้าฉลาดลบเลอสรณ์กมลลาสน์จนถึง พ.ศ. 2475

ในขณะที่แผนกการสหกรณ์ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกรมสหกรณ์แล้วแต่ก็ยังไม่มีการแต่งตั้งอธิบดี มีเพียงนายทะเบียนสหกรณ์ ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าอธิบดีกรม เป็นหัวหน้าบังคับบัญชา ในตอนกลางปี พ.ศ.2475 หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พระยาโทณวนิกมนตรี (วิสุทธี โทณวนิก) ก็ได้ เข้ามารักษาราชการแทนพระยาพิพิธสมบัติในตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์ ประมาณ 1 เดือน จึงได้มีประกาศของคณะราษฎร ลงวันที่ 8 สิงหาคม 2475 ว่ามีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯให้หลวงเดชสหกรณ์ (ม.ล.เดช สนิทวงศ์) เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ สำหรับในปี พ.ศ. 2475 กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงเกษตรพาณิชย์การ จนถึง พ.ศ.2476 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นกระทรวงเศรษฐกิจ และมีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เพิ่มเติมได้แบ่งหน้าที่การทำงานในกระทรวง เศรษฐกิจการออกเป็น2ทบวง คือ กรมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรราชการ (พ.ศ. 2478 - 2494)

เมื่อปลายปี พ.ศ.2477 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เพิ่มเติม พ.ศ. 2477 ฉบับที่ 3 ยกฐานะทบวงเกษตรราชการเป็น กระทรวงเกษตรราชการ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2478 หลวงเดชสหกรณ์ ได้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงฯ และพระพิจารณ์พาณิชย์ได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการ ตำแหน่งอธิบดี กรมสหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์อยู่ชั่วระยะหนึ่งจึงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯแต่งตั้งให้ พระประกาศสหกรณ์ และดำรงตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2478 จนถึง พ.ศ.2485 จึงได้รับพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเกษตรราชการ และ โปรดเกล้าฯ ให้ พระพิจารณ์พาณิชย์ ผู้ช่วยอธิบดี ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมและนายทะเบียนสหกรณ์จนถึง พ.ศ.2492 จึงพ้นจากตำแหน่งเพราะครบเกษียณอายุ และได้แต่งตั้งให้ ม.ล.อุดม ทินกร ณ อยุธยา เป็นผู้รักษาราชการแทน นายทะเบียนสหกรณ์ชั่วระยะหนึ่ง จึงได้มีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายพงส์ ศรีวรรณะ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมและนายทะเบียนสหกรณ์เมื่อ วันที่ 18 พฤษภาคม 2493 สำหรับสถานที่ตั้งกรมสหกรณ์ ขณะที่สังกัดกระทรวงเกษตรราชการ ในขั้นแรกอาศัยอยู่ในบริเวณกระทรวงเกษตรราชการ ต่อมาใน พ.ศ.2481 ปริมาณงาน และจำนวนข้าราชการสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น จึงได้ย้ายสถานที่ไปเช่าอยู่ที่วังพระบรมวงศ์เธอ

กรมหมื่นพิชัยมหินทรโรดม ถนนมหาธาตุ ตำบลพระราชวัง อำเภอพระนคร

กระทรวงสหกรณ์ (พ.ศ. 2495 - 2506)

ในระหว่าง พ.ศ.2478 - 2494 กิจการสหกรณ์ได้ขยายกว้างขวางขึ้นเป็นอันมากทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพ สามารถช่วยเหลือราษฎรให้มีมาตรฐาน การครองชีพสูงขึ้น ในระดับที่น่าพึงพอใจ คณะรัฐบาลสมัยนั้นจึงถือเอาการสหกรณ์เป็นนโยบายหลักอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และเพื่อให้ การสหกรณ์ในประเทศไทยเจริญรุดหน้าสมาคมมุ่งหมายของรัฐบาลในการแก้ไขภาวะความเป็นอยู่ ของประชาชนให้ดีขึ้น จึงได้ยกฐานะกรมสหกรณ์เป็นกระทรวง การสหกรณ์ใน พ.ศ. 2495 โดยมีจอมพล ป. พิบูล สงคราม นายกรัฐมนตรีรักษาการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสหกรณ์ และในวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2495 คณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งให้พลอากาศตรี มุนีมหาสัมพันธะเวชยันต์รังสฤษฎ์ รักษาการแทนรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงการสหกรณ์ ต่อจาก จอมพล ป. พิบูลสงคราม จนกระทั่งวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2495 จึงได้มีประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งให้พลเรือตรีหลวงยุทธศาสตร์โกศล รน. เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสหกรณ์ และมีนายพงส์ สรีววรรณะ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์ตามเดิม

ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2496 กระทรวงการสหกรณ์ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงสหกรณ์ตาม พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2496 ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2496 มีผู้ดำรงตำแหน่งที่สำคัญ ๆ คือ

- พลเรือเอกหลวงยุทธศาสตร์โกศล รน ดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- นายพงส์ สรีววรรณะ ดำรงตำแหน่ง ปลัดกระทรวงสหกรณ์และ นายทะเบียนสหกรณ์
- นาวาอากาศโทพระเทพวิสุทธิอำนวยการ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
- นายเชื้อ วายวานนท์ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมสหกรณ์ชนกิจ
- นายพจน์ สังฆะฤกษ์ ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมสหกรณ์พาณิชย์
- ม.ล.อุดม ทินกร ณ อยุธยา ดำรงตำแหน่ง อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ส่วนสถานที่ตั้งกระทรวงสหกรณ์ ภายหลังจากวังกรมหมื่นพิชัยมหินทรโรดมบอก เลิกสัญญาเช่าแล้ว จึงได้ย้ายไปอยู่ที่โรงเรียนตั้งตรงจิตร บริเวณวัดพระเชตุพนวิ-มลมังคลาราม (วัดโพธิ์) เป็นการชั่วคราวก่อน ต่อมาจึงได้สร้างกระทรวงสหกรณ์ขึ้นข้างวัดปรีณายก เจิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ และเข้าอยู่เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ.2500 ในปี พ.ศ.2500 นายพงส์ สรีววรรณะ ครบเกษียณอายุพ้นจากตำแหน่งจึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ นายเชื้อ วายวานนท์ ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงสหกรณ์อีกตำแหน่งหนึ่ง และให้ นายทนุ สาตราภัย ผู้อำนวยการกองเศรษฐกิจการสหกรณ์ ดำรงตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์ ตั้งแต่ พ.ศ.2500 - 2502 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐมนตรีและมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พระประกาศสหกรณ์ (สดับ วีรเชียร) เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสหกรณ์ เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2501 ต่อมาใน พ.ศ.2502 จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งให้ นายเชื้อ วายวานนท์ ดำรงตำแหน่งนายทะเบียนสหกรณ์จนถึง พ.ศ. 2505

ส่วนราชการสหกรณ์ในกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ (พ.ศ. 2506 - 2515)

ใน พ.ศ. 2506 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ให้ยุบเลิกกระทรวงสหกรณ์ และโอนงานทั้งหมดไปเป็นของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติที่ตั้งขึ้นใหม่ โดยให้แยกส่วนราชการสหกรณ์ออกมา ดังนี้ คือ กองที่เกี่ยวกับการ สหกรณ์ให้ขึ้นกับสำนักงานปลัดกระทรวงฯ นอกจากนี้ก็จัดให้มีกรมสหกรณ์ที่ดิน กรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำหรับผู้ที่ดำรงตำแหน่ง นายทะเบียนสหกรณ์ในระยษนั้น มีดังนี้ คือ

นายทนต์ สาตราภัย ระหว่าง พ.ศ. 2506 - 2510

พลโทชาญ อังศุโชติ ระหว่าง พ.ศ. 2510 - 2511

พันเอกสุรินทร์ ชลประเสริฐ ระหว่าง พ.ศ. 2511 - 2515

นายสัมฤทธิ์ เลิศนุศย์ ใน พ.ศ. 2514-2515

นับตั้งแต่ได้จัดตั้งกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติขึ้นใหม่ รัฐบาลก็ได้มีการศึกษาการสหกรณ์มากขึ้น จนถึง พ.ศ.2511 ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทยและออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 โดยเปิดโอกาสให้มีการควบสหกรณ์เข้าด้วยกัน ตลอดจนได้จัดแบ่งสหกรณ์ตามกฎกระทรวงออกเป็น 6 ประเภท

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2545)

ใน พ.ศ. 2515 ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ยกเลิก พ.ร.บ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2506 ตั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขึ้น และยกเลิกกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ พร้อมนี้ได้มีคำสั่งคณะปฏิวัติฉบับที่ 217 ลงวันที่ 29 กันยายน 2515 ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2515 ให้โอนอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริมการสหกรณ์ของ สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ กรมสหกรณ์ ที่ดิน กรมสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ เป็นกรมส่งเสริมสหกรณ์ สังกัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ โดยมี พันเอกสุรินทร์ ชลประเสริฐ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์และนายทะเบียนสหกรณ์เป็นคนแรก

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน)

กรมส่งเสริมสหกรณ์ตามโครงสร้างใหม่โดยอาศัยกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2545

ความหมายตรากรมส่งเสริมสหกรณ์

เป็นดวงตรารูปกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 ซม. ลายกลางเป็นรูปพระวรุณมี 4 กร พระหัตถ์ถือเชือกบาศ แว่นแก้ว ดอกบัว และถุงเงิน ทรงนาครองรับด้วยลายเมฆ มีรัศมีเป็น วงโค้งอยู่เบื้องหลัง เบื้องล่างเหนือขอบตรา มีอักษรว่า "กรมส่งเสริมสหกรณ์ "

กองหัตถกรรมกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของตราประจำ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ดังนี้

- พระหัตถ์ถือ เชือกบาศ หมายถึง งานประชาสัมพันธ์
- แว่นแก้ว หมายถึง งานสำรวจจัดตั้ง
- ดอกบัว หมายถึง งานวิเทศสัมพันธ์
- ถุงเงิน หมายถึง งานสหกรณ์ออมทรัพย์
- ทรงนาค รองรับด้วยลายเมฆ หมายถึง สัญลักษณ์แห่งความชุ่มชื้น และความอุดมสมบูรณ์

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่ส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรด้วยนวัตกรรม และหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน

Goal

- 1) สหกรณ์มีความเข้มแข็ง
- 2) กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง

KPI GOAL

1

สหกรณ์ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็ง
ในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 50
โดยมีความเข้มแข็งในระดับ 1
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18 ในปี 2570

2

สหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีความเข้มแข็ง
ในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 60
โดยมีความเข้มแข็งในระดับ 1
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 45 ในปี 2570

3

กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง
ในระดับ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ 35
โดยมีความเข้มแข็งในระดับ 1
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ในปี 2570

พันธกิจ

1

พัฒนาสมรรถนะและเพิ่มทักษะความรู้ กรอบความคิดด้านดิจิทัล นวัตกรรมการบริหารจัดการ
ความเป็นผู้นำ เพื่อส่งเสริมและกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

2

นำเทคโนโลยีมาใช้สร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนหลักธรรมาภิบาล สนับสนุนการบริหารจัดการ
และปรับปรุงโครงสร้างให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์

3

พัฒนาและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน การสร้างนวัตกรรม ด้วยการวางระบบ
ข้อมูลให้ทันสมัยเข้าถึงได้ง่ายต่อการใช้งานเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้ข้อมูล

4

ยกระดับขีดความสามารถในการบริหารจัดการและการแข่งขันของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
เพื่อสร้างความเข้มแข็งและการเติบโตอย่างยั่งยืน

5

นำเทคโนโลยีมาใช้นับสนุนการกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ภายใต้
กรอบของกฎหมายและทันต่อสถานการณ์

ประเด็นการพัฒนา 11 ข้อ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อยกระดับสมรรถนะ ทักษะ และกรอบคิด (Mindset) ด้านดิจิทัล นวัตกรรม การบริหารจัดการ และความเป็นผู้นำ

แนวทางการพัฒนา

- 1) กำหนดสมรรถนะหลัก (Core competency) และทักษะของบุคลากรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์
- 2) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับสมรรถนะหลักและทักษะบุคลากรที่กำหนดไว้
- 3) สร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านดิจิทัล นวัตกรรม การบริหารจัดการ และความเป็นผู้นำ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 สร้างระบบการเติบโตในสายงานและสร้างแรงจูงใจเชิงบวกในการทำงานให้สอดคล้องกับการพัฒนาบุคลากร

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินความผูกพันในองค์กร และแนวทางการพัฒนาองค์กร
- 2) วางแผนระยะยาวเพื่อพัฒนาบุคลากรให้บุคลากรเติบโตไปเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ
- 3) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร การแบ่งปันข้อมูลภายในองค์กรให้มีส่วนรับผิดชอบรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ หรือนโยบายการจัดการในอนาคตขององค์กร
- 4) ปรับปรุงระบบแนวทางการประเมินบุคลากรในองค์กร โดยมุ่งเน้นผลงานเชิงประจักษ์หรือการประเมินภายใต้ฐานข้อมูลการปฏิบัติงาน
- 5) บริหารองค์กรภายใต้ความยืดหยุ่น และเปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงความสามารถ พร้อมทั้งพิจารณาผลตอบแทนที่เหมาะสม
- 6) จัดหาสวัสดิการที่สอดคล้องกับรูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มบุคลากรในองค์กรในทุกช่วงวัยสร้างวัฒนธรรมองค์กร

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานภายในกรมฯ รวมถึงเพิ่มศักยภาพด้านการจัดการที่ดินนิคมสหกรณ์และกองทุนพัฒนาสหกรณ์ที่เหมาะสม

แนวทางการพัฒนา

- 1) ศึกษา วิจัย รูปแบบและโครงสร้างที่เหมาะสมส่งผลการดำเนินงาน ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนปฏิบัติการราชการขององค์กรตามที่ได้กำหนดไว้
- 2) จัดทำแผนปรับปรุงภารกิจของหน่วยงานระยะ 5 ปี และรายปี เพื่อให้เกิดแผนงานที่ชัดเจน และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยผ่านรูปแบบกระบวนการรับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดกระบวนการ

3) สื่อสารประชาสัมพันธ์ รับฟังความเห็นผู้มีส่วนได้เสีย ตลอดกระบวนการปรับปรุง โครงสร้างเพื่อให้เกิดความเข้าใจและลดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 นำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาพัฒนาการดำเนินงานด้านการสหกรณ์เพื่อสนับสนุนการทำงานบนหลักธรรมาภิบาล

แนวทางการพัฒนา

1) ประเมินบุคลากรในองค์กร และ โครงสร้างองค์กร รวมถึงออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร EA และ ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถาปัตยกรรมองค์กรที่กำหนดไว้

2) ออกแบบระบบการจัดการเทคโนโลยี นวัตกรรมองค์กร โดยจัดให้มีกรอบแนวทางการบริหารจัดการ นวัตกรรมขององค์กรที่ชัดเจน อันประกอบด้วย นโยบาย เป้าหมาย แผนงานด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมระยะสั้น และระยะยาว ที่ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในระดับบุคคลและระดับองค์กร โครงสร้าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกระบวนการด้านการจัดการนวัตกรรม เพื่อมุ่งให้ กสส. เป็นองค์กรแห่งเทคโนโลยี นวัตกรรม

3) ออกแบบโครงสร้างและกระบวนการทำงานให้รองรับการพัฒนาและการสร้างนวัตกรรมในอนาคตที่ถูกนำเข้ามาใช้ในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4) เปิดกว้างในการสร้างความร่วมมือด้านความคิดสร้างสรรค์และการจัดการนวัตกรรมร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือกัน หรือในระหว่างองค์กรเพื่อนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ มาประยุกต์ใช้ ต่อการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

5) ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรให้สามารถคิดค้นและประยุกต์ใช้นวัตกรรม รวมทั้ง ผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ และต่อยอดสู่นวัตกรรม

6) ให้ความสำคัญกับการจัดการองค์ความรู้ และระบบคลังนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการแบ่งปันองค์ความรู้ ภายในองค์กรให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้ในองค์กร

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ สร้างวิสัยทัศน์ และปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรให้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ และการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

2) ศึกษารูปแบบและออกแบบ การจัดการองค์ความรู้ที่เหมาะสมกับองค์กร โดยพัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้บุคลากร และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญเข้าถึงองค์ความรู้ได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว รวมถึงเป็นศูนย์กลางความรู้ในการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ระหว่างกัน

3) จัดทำแผนพัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์ความรู้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเรื่องระบบการจัดการความรู้ เฉพาะด้าน

4) มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ เพื่อพัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรเกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานจนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้และยกระดับเป็นคลังความรู้ขององค์กร

5) เสริมสร้างวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีการนำความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมุ่งหวังให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ และนวัตกรรมที่เป็นทุนทางปัญญาซึ่งสามารถสร้างคุณค่าให้องค์กรได้

6) ผู้บริหารทุกระดับต้องมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ดังกล่าว และมีหน้าที่ในการสนับสนุนด้านทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์แห่งนโยบาย

ประเด็นการพัฒนาที่ 6 พัฒนาและบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการทำงาน และการสร้างนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินองค์กรและจัดทำแผนบูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศระยะยาวและระยะสั้น
- 2) ออกแบบระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้สนับสนุนการทำงานขององค์กร และเพื่อการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยพิจารณาระบบ ERP มาเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนา
- 3) พัฒนาทักษะบุคลากรในองค์กรให้มีทักษะในการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการทำงาน กำหนดทิศทาง หรือวิเคราะห์ปัญหาเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มาจากฐานข้อมูลที่แท้จริง
- 4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในองค์กร สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ในการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศและการนำไปใช้ให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม

ประเด็นการพัฒนาที่ 7 พัฒนาสมรรถนะ ทักษะ และกรอบคิด (Mindset) ของบุคลากรของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินสมรรถนะ ทักษะ ของบุคลากรสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ตามกลุ่มของบุคลากร ประกอบด้วย คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ สมาชิก และผู้ตรวจสอบกิจการ
- 2) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ
- 3) ดำเนินการออกแบบกระบวนการ รูปแบบวิธีการ รวมถึงระบบการพัฒนาบุคลากรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับ
- 4) ทบทวน ประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 8 สร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมความร่วมมือของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และสร้างเครือข่ายด้วยการใช้หลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพให้สอดคล้องกับทิศทางการเติบโตอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และชุมนุมสหกรณ์ทุกระดับเกิดความเข้มแข็ง รวมถึงปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างขบวนการสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- 2) ทบทวนเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมถึงชุมนุมสหกรณ์ที่เหมาะสมและเผยแพร่สร้างความเข้าใจและยอมรับเกณฑ์การประเมิน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม
- 3) ศึกษาโครงสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างขบวนการสหกรณ์ที่เหมาะสมกับบริบทปัจจุบันและอนาคต และดำเนินการออกแบบโครงสร้างเครือข่ายร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ
- 4) ทบทวน ประเมินผล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ 9 พัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่มหรือขยายธุรกิจ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินบริบทของสหกรณ์แต่ละประเภท รวมถึงกลุ่มเกษตรกร ในด้านการดำเนินธุรกิจ เพื่อวางแผนการส่งเสริมและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละประเภท
- 2) การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินการสร้างมูลค่าเพิ่มและการขยายตัวทางธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- 3) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการไปส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อยกระดับการบริหารจัดการภายในองค์กรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อผลักดันไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง และยั่งยืน
- 4) มุ่งเน้นการส่งเสริมเพื่อยกระดับการพัฒนาไปสู่การเป็นประกอบการธุรกิจ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในการดำเนินธุรกิจในรูปแบบของสหกรณ์ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่และแข่งขันได้ภายใต้บริบทสังคม พฤติกรรมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

ประเด็นการพัฒนาที่ 10 ทบทวนกฎหมายสหกรณ์ กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ (นทส.) ข้อบังคับและระเบียบสหกรณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติ

แนวทางการพัฒนา

- 1) ประเมินกฎหมายสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ (นทส.) ข้อบังคับและระเบียบสหกรณ์ ที่สำคัญต่อการพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
- 2) จัดทำแผนการทบทวนกฎหมายสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง ประกาศนายทะเบียนสหกรณ์ (นทส.) ข้อบังคับและระเบียบสหกรณ์อย่างเป็นระบบ

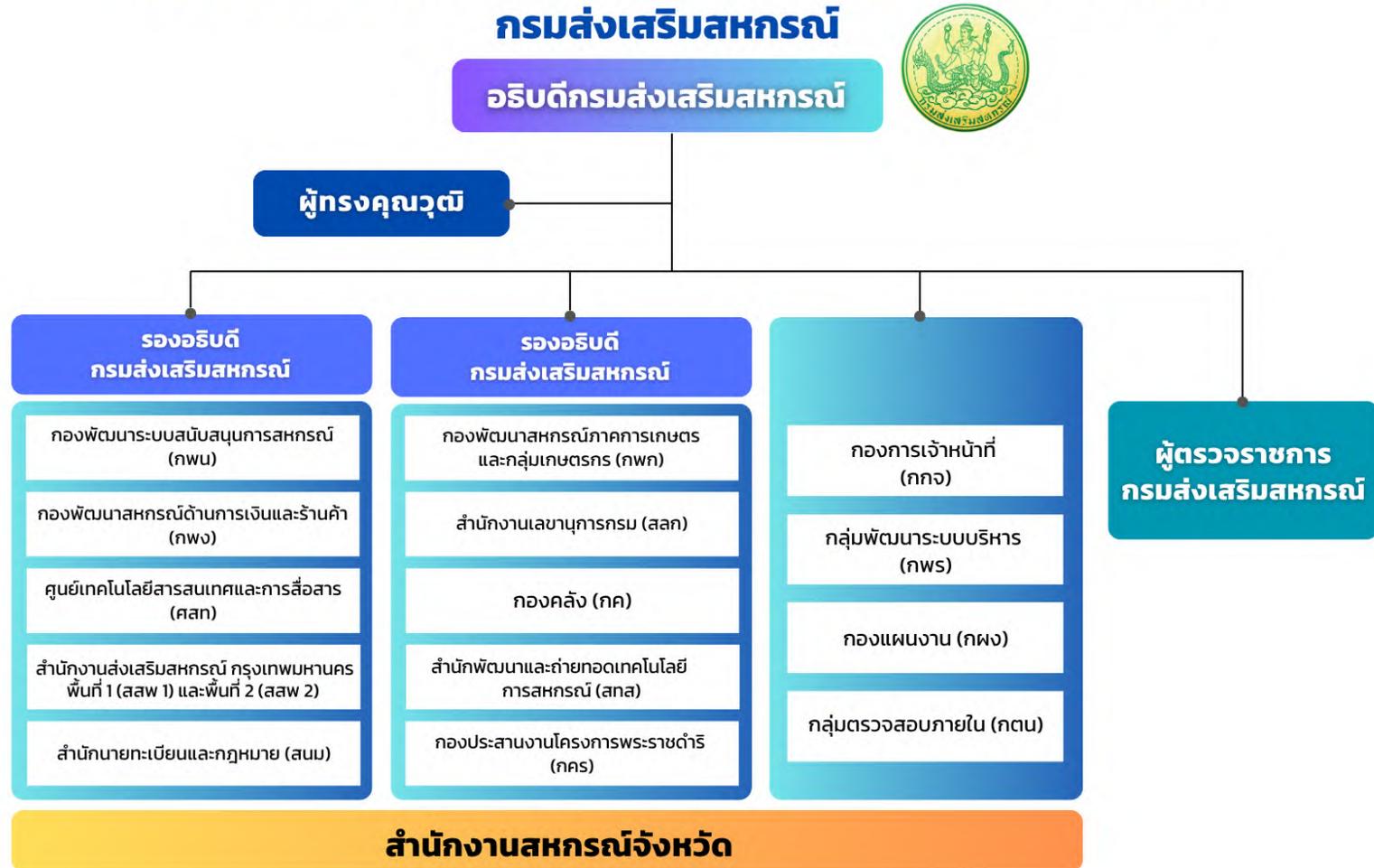
3) ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมและนำไปสู่การพัฒนาสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาตามวิสัยทัศน์

**ประเด็นการพัฒนาที่ 11 ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
ให้อยู่ในกรอบกฎหมาย**

แนวทางการพัฒนา

- 1) ศึกษาและประเมินรูปแบบการดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อนำไปสู่กระบวนการกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ออกแบบเครื่องมือและกระบวนการดำเนินการ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ
- 3) จัดทำแผนการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการกำกับดูแลสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และดำเนินการทำแผน
- 4) พิจารณาการกำหนดกรอบจริยธรรม ของบุคลากรสหกรณ์ในทุกระดับและผลักดันให้เกิดกระบวนการดำเนินการโดยขบวนการสหกรณ์

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของกรมส่งเสริมสหกรณ์

* หมายเหตุ การกำหนดอำนาจหน้าที่และมอบอำนาจให้รองอธิบดีปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นไปตามคำสั่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ 683/2568
ตั้ง ณ วันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2568

อำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กระจายตามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2557 ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการนิคมสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริม สนับสนุนและดำเนินการตามที่นายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายในการรับจดทะเบียน ส่งเสริม แนะนำ กำกับและดูแลสหกรณ์ รวมทั้งตามอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ที่นายทะเบียนสหกรณ์สั่งการ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์
3. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา และคุ้มครองระบบสหกรณ์
4. ส่งเสริม เผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ให้แก่บุคลากรสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป
5. ศึกษา วิเคราะห์และวิจัย เพื่อพัฒนาระบบสหกรณ์ การบริหารจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม
6. ศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาสหกรณ์ให้กับคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติ
7. ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการของตลาดสินค้าสหกรณ์และสร้างเครือข่ายการเชื่อมโยงธุรกิจระหว่างสหกรณ์กับสหกรณ์สหกรณ์กับเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ
8. ส่งเสริมและสนับสนุนด้านเงินทุน ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยี และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เหมาะสมในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ค่านิยมกรมส่งเสริมสหกรณ์

ภาพรวมยุทธศาสตร์

วิสัยทัศน์กรมส่งเสริมสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและรักษาสมดุลทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับฐานรากของประเทศ

พันธกิจกรมส่งเสริมสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี

- ๑) พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กรและระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และกรมส่งเสริมสหกรณ์
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ด้วยการบริหารจัดการและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ๓) พัฒนาระบบการกำกับดูแลสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ด้วยระบบการจัดการคุณภาพตามมาตรฐานสากล
- ๔) พัฒนาระบบการรักษาเสถียรภาพของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรและสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔

เป็นองค์กรที่มุ่งเน้นพัฒนาส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี และพัฒนาขีดความสามารถของสหกรณ์ ด้วยระบบบริหารจัดการคุณภาพบุคลากรมืออาชีพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปี ๒๕๖๕-๒๕๖๙

เป็นองค์กรที่นำระบบบริหารจัดการสมัยใหม่ เทคโนโลยี และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์มีความสามารถทางการแข่งขัน และมีภาพลักษณ์ที่ดี

ปี ๒๕๗๐-๒๕๗๔

เป็นองค์กรที่ยกระดับความสามารถของขบวนการสหกรณ์ ให้สามารถกำกับและพึ่งพาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ปี ๒๕๗๕-๒๕๗๙

เป็นองค์กรที่รักษาความสมดุลของสหกรณ์ให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและสังคมในระดับฐานรากของประเทศ ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาความเข้มแข็งของสหกรณ์
(C1, C8, C9, C12, A1, A2, A3, A4, A5, A6, A7)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรให้มีความเป็นมืออาชีพด้านการสหกรณ์
(C1, C2, C6, C11, A3)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างภาพลักษณ์องค์กร
(C1, C12, A3, A4, A5, A6, A7)

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของสหกรณ์
(C3, C4, C13)

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ และการกำกับดูแล
(C3, C5, C8, C13)

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนรักษาเสถียรภาพของสหกรณ์
(C10, A1, A3, A5)

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานสากล
(C7, C8, A6)

ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การสร้างความยั่งยืนด้วยหลักธรรมาภิบาลและภูมิปัญญาสหกรณ์
(C1, C2, C6, C8, C10)

ภาพที่ ๒ ภาพรวมยุทธศาสตร์กรมส่งเสริมสหกรณ์ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙)

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาการสหกรณ์

- ข้อใดให้ความหมายของ “สหกรณ์” ได้ถูกต้องที่สุด
 - องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือประชาชน
 - องค์การธุรกิจที่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุด
 - กลุ่มบุคคลที่รวมกันโดยสมัครใจ เพื่อช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - หน่วยงานเอกชนที่ดำเนินกิจการด้านการเงินเท่านั้น

เฉลย : ค. สหกรณ์ คือ องค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยการรวมกลุ่มกันอย่างสมัครใจของผู้ที่มีความเดือดร้อนหรือความต้องการเดียวกัน เพื่อดำเนินการทางเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการประชาธิปไตย การช่วยตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก ไม่ใช่การแสวงหากำไรสูงสุดเหมือนธุรกิจทั่วไป

- หลักการสหกรณ์ข้อใดที่เน้นความเสมอภาคของสมาชิก
 - การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ
 - การควบคุมโดยสมาชิกตามระบอบประชาธิปไตย
 - การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
 - การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร

เฉลย : ข. หลักการสหกรณ์ที่เน้นความเสมอภาคของสมาชิก คือ การควบคุมโดยสมาชิกตามระบอบประชาธิปไตย (Democratic Member Control) ซึ่งยึดหลักสมาชิกหนึ่งคนมีสิทธิออกเสียงหนึ่งเสียงเท่าเทียมกัน (One Member , One Vote) โดยไม่คำนึงถึงจำนวนหุ้นที่ถือครอง

- วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสหกรณ์คือข้อใด
 - เพิ่มรายได้ให้รัฐ
 - ลดการแข่งขันทางธุรกิจ
 - แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก
 - ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ

เฉลย : ค. วัตถุประสงค์สำคัญของการจัดตั้งสหกรณ์ คือ แก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Self-help and Mutual-aid) เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต แก้ไขปัญหานี้สินหรือลดค่าครองชีพ ผ่านการดำเนินธุรกิจร่วมกันโดยไม่หวังผลกำไรสูงสุดเหมือนธุรกิจเอกชนทั่วไป

4. ข้อใด ไม่ใช่ ประเภทของสหกรณ์ตามกฎหมายสหกรณ์ไทย

ก. สหกรณ์การเกษตร

ข. สหกรณ์ออมทรัพย์

ค. สหกรณ์อุตสาหกรรม

ง. สหกรณ์ร้านค้า

เฉลย : ค. ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มาตรา 33/1 กำหนดประเภทสหกรณ์ไว้ 7 ประเภทหลัก ดังนี้ 1. สหกรณ์การเกษตร 2. สหกรณ์ประมง 3. สหกรณ์นิคม

4. สหกรณ์ร้านค้า 5. สหกรณ์บริการ 6. สหกรณ์ออมทรัพย์ และ 7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

*ส่วน "สหกรณ์อุตสาหกรรม" อาจจัดอยู่ในประเภทสหกรณ์บริการหรือสหกรณ์การเกษตร (กรณีแปรรูป) แต่ไม่ได้ถูกระบุเป็นประเภทหลักตามกฎหมาย

5. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของสหกรณ์ออมทรัพย์

ก. รับฝากเงินจากบุคคลทั่วไป

ข. ให้บริการทางการเงินแก่สมาชิกเท่านั้น

ค. ดำเนินกิจการเพื่อการค้าเป็นหลัก

ง. มีเป้าหมายเพื่อการส่งออกสินค้า

เฉลย : ข. ลักษณะเด่นของสหกรณ์ออมทรัพย์ คือ การเป็นสถาบันการเงินที่จัดตั้งขึ้นในหมู่คนที่มีอาชีพหรือสังกัดเดียวกัน เพื่อส่งเสริมการออมและให้กู้ยืมเงินในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม โดยให้บริการแก่สมาชิกเท่านั้น

6. เงินทุนของสหกรณ์มาจากแหล่งใดเป็นหลัก

ก. เงินงบประมาณแผ่นดิน

ข. เงินบริจาคจากเอกชน

ค. เงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิก

ง. เงินกู้จากธนาคารต่างประเทศ

เฉลย : ค. เงินทุนของสหกรณ์มาจากแหล่งหลัก คือ เงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิก เนื่องจากสหกรณ์เป็นองค์กรที่สมาชิกจัดตั้งขึ้นร่วมกัน การดำเนินงานหลักจึงระดมทุนจากสมาชิกผ่านการถือหุ้นและการรับฝากเงินเพื่อนำมาหมุนเวียนให้สมาชิกกู้ยืม ซึ่งเป็นรากฐานทางการเงินที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจและสร้างความมั่นคง

7. กำไรสุทธิของสหกรณ์ควรนำไปใช้ในลักษณะใด

ก. แจกให้กรรมการทั้งหมด

ข. นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

ค. จัดสรรเป็นเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนแก่สมาชิก

ง. เก็บไว้เป็นเงินสดโดยไม่ใช้ประโยชน์

เฉลย : ค. ตามหลักการสหกรณ์ กำไรสุทธิที่ได้มาจากการดำเนินงานจะถูกนำไปจัดสรรเพื่อประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก โดยแบ่งเป็นทุนสำรอง , เงินปันผลตามหุ้น , เงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ , โบนัสกรรมการ/เจ้าหน้าที่และทุนสวัสดิการต่าง ๆ ตามที่ข้อบังคับสหกรณ์กำหนด

8. หน่วยงานใดมีหน้าที่กำกับดูแลสหกรณ์ในประเทศไทย

ก. กระทรวงการคลัง

ข. กรมส่งเสริมสหกรณ์

ค. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ง. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เฉลย : ข. กรมส่งเสริมสหกรณ์ (สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) เป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม แนะนำ กำกับและดูแลสหกรณ์ให้ดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ รวมถึงพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง

9. ข้อใดสะท้อนหลัก “การพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน” ของสหกรณ์ได้ชัดเจนที่สุด

ก. การแข่งขันกับธุรกิจเอกชน

ข. การพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐ

ค. การร่วมกันออมเงินและให้กู้ในกลุ่มสมาชิก

ง. การขยายสาขาไปต่างประเทศ

เฉลย : ค. หลักการสำคัญของสหกรณ์ คือ การที่สมาชิกช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (Self-help and Mutual aid) การร่วมกันออมเงินและให้กู้ยืมภายในกลุ่มสมาชิก แสดงถึงการสร้างฐานการเงินร่วมกัน ลดการพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอก (พึ่งตนเอง) และช่วยเหลือสมาชิกที่เดือดร้อนให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน (ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน) ได้อย่างเป็นรูปธรรมที่สุด

10. ข้อใดคือบทบาทสำคัญของสหกรณ์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

ก. เพิ่มการแข่งขันทางการค้า

ข. ลดความเหลื่อมล้ำและเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

ค. แทนที่ภาคเอกชนทั้งหมด

ง. สร้างรายได้ให้เฉพาะคณะกรรมการ

เฉลย : ข. สหกรณ์เป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกมีสิทธิเสมอกัน (ประชาธิปไตย) ช่วยให้ผู้เข้าถึงแหล่งทุน บังคับการผลิตและจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่เป็นธรรม ซึ่งช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เพิ่มความมั่นคงและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน

11. ข้อใดคืออำนาจหน้าที่สูงสุดของที่ประชุมใหญ่สหกรณ์

ก. อนุมัติการกู้ยืมเงินของสมาชิก

ข. แต่งตั้งพนักงานสหกรณ์

ค. เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

ง. ตรวจสอบบัญชีสหกรณ์

เฉลย : ค. ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์ ถือเป็นองค์กรสูงสุดในการบริหารงาน มีอำนาจหน้าที่สำคัญ คือ การกำหนดนโยบายเลือกตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการดำเนินการ อนุมัติงบประมาณและจัดสรรกำไรสุทธิ ซึ่งการเลือกตั้งกรรมการเป็นรากฐานของการบริหารงานตามหลักประชาธิปไตยในสหกรณ์

12. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีหน้าที่สำคัญในข้อใด

- ก. ตรวจสอบบัญชีและงบการเงิน
- ข. กำหนดนโยบายและบริหารกิจการของสหกรณ์
- ค. อนุมัติกฎหมายสหกรณ์
- ง. ควบคุมหน่วยงานของรัฐ

เฉลย : ข. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มีหน้าที่สำคัญที่สุดในการกำหนดนโยบายและบริหารกิจการของสหกรณ์ โดยทำหน้าที่บริหารงาน วางแผนพัฒนาธุรกิจ ดูแลการรับ-จ่ายเงิน และดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับและมติของที่ประชุมใหญ่ เพื่อให้สหกรณ์เจริญรุ่งเรืองและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิก

13. ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์มีบทบาทหน้าที่ใด

- ก. บริหารงานประจำของสหกรณ์
- ข. กำหนดแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์
- ค. ตรวจสอบการดำเนินงานและฐานะการเงิน
- ง. เป็นประธานที่ประชุมใหญ่

เฉลย : ค. ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์มีบทบาทหน้าที่ คือ ตรวจสอบการดำเนินงานและฐานะการเงิน โดยมีหน้าที่ตรวจสอบการเงิน บัญชี เอกสารหลักฐาน ทรัพย์สินและหนี้สินของสหกรณ์ ตลอดจนประเมินผลการควบคุมภายในและตรวจสอบว่าการดำเนินธุรกิจเป็นไปตามข้อบังคับและกฎหมาย เพื่อรายงานผลต่อที่ประชุมคณะกรรมการฯ ทุกเดือนและที่ประชุมใหญ่ประจำปี

14. ข้อใดเป็นลักษณะของสมาชิกสหกรณ์ที่ถูกต้อง

- ก. ต้องถือหุ้นจำนวนเท่ากันทุกคน
- ข. ต้องเป็นข้าราชการเท่านั้น
- ค. สมัครงใจและมีคุณสมบัติตามข้อบังคับ
- ง. ต้องได้รับการแต่งตั้งจากรัฐ

เฉลย : ค. ลักษณะที่ถูกต้องของสมาชิกสหกรณ์ คือ สมัครงใจและมีคุณสมบัติตามข้อบังคับ เนื่องจากสหกรณ์เป็นการรวมกลุ่มกันของบุคคลที่ต้องการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น โดยหลักการสำคัญ คือ การเปิดกว้างรับสมาชิกโดยสมัครงใจและมีคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ ไม่ได้จำกัดแค่ข้าราชการ ไม่จำเป็นต้องถือหุ้นเท่ากันทุกคน

15. เงินเฉลี่ยคืนในสหกรณ์หมายถึงข้อใด

- ก. เงินกำไรที่แจกตามจำนวนหุ้น
- ข. เงินช่วยเหลือจากรัฐบาล
- ค. เงินคืนให้สมาชิกตามการใช้บริการ
- ง. เงินเดือนของกรรมการ

เฉลย : ค. เงินเฉลี่ยคืน คือ เงินที่สหกรณ์จ่ายคืนให้แก่สมาชิกที่ได้ทำธุรกิจกับสหกรณ์ (เช่น กู้เงิน) โดยคำนวณจากยอดดอกเบี้ยเงินกู้ที่สมาชิกส่งคืนให้สหกรณ์ตามจริงในช่วงเวลาที่กำหนด (ม.ค. - ธ.ค.) หากสมาชิกไม่ได้กู้เงิน จะไม่ได้รับเงินส่วนนี้

16. ข้อใดเป็นความแตกต่างระหว่าง “เงินปันผล” และ “เงินเฉลี่ยคืน”

- ก. เงินปันผลคืนตามการใช้บริการ ส่วนเงินเฉลี่ยคืนคืนตามหุ้น
- ข. เงินปันผลคืนตามหุ้น ส่วนเงินเฉลี่ยคืนคืนตามการใช้บริการ
- ค. ทั้งสองคืนในอัตราเท่ากันเสมอ
- ง. ทั้งสองเป็นเงินช่วยเหลือจากรัฐ

เฉลย : ข. เงินปันผลคืนตามหุ้น ส่วนเงินเฉลี่ยคืนคืนตามการใช้บริการ

- เงินปันผล (Dividend) คือ ผลตอบแทนที่คำนวณจากจำนวนเงินค่าหุ้นที่สมาชิกถืออยู่ตามระยะเวลา
- เงินเฉลี่ยคืน (Patronage Refund) คือ เงินที่สหกรณ์จ่ายคืนให้สมาชิกตามส่วนธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ หรือยอดซื้อสินค้า

17. ข้อใดสะท้อนหลักการ “การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร” ของสหกรณ์

- ก. การขยายสาขาสหกรณ์
- ข. การจัดอบรมความรู้ให้สมาชิกและกรรมการ
- ค. การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
- ง. การลดจำนวนสมาชิก

เฉลย : ข. การจัดอบรมความรู้ให้สมาชิกและกรรมการ สะท้อนหลักการ “การศึกษา ฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร”

ของสหกรณ์ได้ชัดเจนที่สุด ตามหลักสหกรณ์สากลที่เน้นการให้ความรู้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการและการดำเนินงานของสมาชิกและบุคลากร

18. สหกรณ์ใดมีบทบาทสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ

- ก. สหกรณ์บริการ
- ข. สหกรณ์ร้านค้า
- ค. สหกรณ์ออมทรัพย์
- ง. สหกรณ์ประมง

เฉลย : ค. สหกรณ์ออมทรัพย์มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาหนี้นอกระบบ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์หลักในการส่งเสริมการออมและให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม ซึ่งต่ำกว่าหนี้นอกระบบ ทำให้สมาชิกสามารถนำเงินไปชำระหนี้ที่มีดอกเบี้ยสูงและสร้างความมั่นคงทางการเงินได้

19. ข้อใดคือผลดีของระบบสหกรณ์ต่อสังคม

- ก. เพิ่มการผูกขาดทางการค้า
- ข. ลดการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ค. เสริมสร้างประชาธิปไตยระดับฐานราก
- ง. ทำให้รัฐมีภาระงบประมาณเพิ่มขึ้นเสมอ

เฉลย : ค. ระบบสหกรณ์ใช้หลักการบริหารจัดการตามแนวทางประชาธิปไตย โดยสมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกัน (หนึ่งคน หนึ่งเสียง) ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจ ซึ่งช่วยสร้างความเสมอภาค ความสามัคคี และการมีส่วนร่วมในชุมชน ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวข้อสอบความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม

1. นโยบาย “Soft Power” ที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญในปัจจุบัน มีเป้าหมายหลักเพื่อสิ่งใด

ก. เพิ่มอำนาจทางทหารของประเทศ

ข. ส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ค. ลดบทบาทภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ

ง. ควบคุมสื่อและข้อมูลข่าวสาร

เฉลย : ข. นโยบาย Soft Power ของรัฐบาลไทยมุ่งส่งเสริมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (เช่น อาหาร , ภาพยนตร์ , แฟชั่น) เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้เข้าประเทศและสร้างภาพลักษณ์เชิงบวกในเวทีโลก

โดยเป็นเครื่องมือการตลาดแนวใหม่ที่ไม่ใช่การบังคับ แต่ดึงดูดใจผ่านวัฒนธรรมและสร้างสรรค์เศรษฐกิจใหม่

2. ปัญหา “หนี้ครัวเรือน” ของประเทศไทยส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในด้านใดมากที่สุด

ก. ทำให้การส่งออกลดลงทันที

ข. ลดความสามารถในการใช้จ่ายของประชาชน

ค. ทำให้อัตราเงินเฟ้อเป็นศูนย์

ง. เพิ่มงบประมาณด้านการทหาร

เฉลย : ข. ปัญหานี้ครัวเรือนไทยที่สูงส่งผลกระทบต่อโดยตรงและรุนแรงที่สุดต่อการลดความสามารถในการใช้จ่ายของประชาชน (ข้อ ข) เนื่องจากภาระหนี้สูงทำให้ครัวเรือนมีเงินสดลดลง ต้องลดการบริโภค ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจชะลอตัวและลดความสามารถในการชำระหนี้

3. การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยมีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางการเมืองอย่างไร

ก. ทำให้รัฐบาลไม่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน

ข. เป็นกลไกตรวจสอบอำนาจรัฐ

ค. ทำให้ระบบราชการเข้มแข็งขึ้นโดยอัตโนมัติ

ง. ลดบทบาทของรัฐสภา

เฉลย : ข. การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตยมีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางการเมือง คือ เป็นกลไกตรวจสอบอำนาจรัฐ ซึ่งทำหน้าที่สร้างความชอบธรรมให้ผู้บริหารประเทศและเป็นสันติวิธีในการเปลี่ยนผ่านอำนาจ ทำให้รัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อประชาชนผ่านการตรวจสอบจากมติมหาชนและการลงคะแนนเสียง

4. สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้รัฐต้องปรับนโยบายด้านใดมากขึ้น

ก. ด้านการทหาร

ข. ด้านการท่องเที่ยว

ค. ด้านสวัสดิการและสาธารณสุข

ง. ด้านการส่งออกสินค้าเกษตร

เฉลย : ค. สถานการณ์สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ของประเทศไทยส่งผลให้รัฐต้องปรับนโยบายด้านสวัสดิการและสาธารณสุขมากขึ้น เพื่อรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรสูงวัย เช่น การเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การรักษาพยาบาลระยะยาวและการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน

5. ปัจจัยใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวในช่วงที่ผ่านมา

ก. การพัฒนาเทคโนโลยีรวดเร็วเกินไป

ข. ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และสงคราม

ค. การขยายตัวของแรงงานโลก

ง. การเพิ่มจำนวนประชากรวัยทำงาน

เฉลย : ข. สาเหตุสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวในช่วงที่ผ่านมา คือ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และสงคราม โดยเฉพาะความตึงเครียดระหว่างประเทศมหาอำนาจ ปัญหาด้านห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับผลกระทบจากสงครามและความผันผวนจากการแบ่งขั้วทางการค้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและการลงทุน

6. หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีบทบาทสำคัญต่อการเมืองการปกครองอย่างไร

ก. ทำให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจสูงสุด

ข. ทำให้กฎหมายใช้เฉพาะกับประชาชน

ค. ควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้อยู่ภายใต้กฎหมาย

ง. ยกเลิกการตรวจสอบถ่วงดุล

เฉลย : ค. หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีบทบาทสำคัญในการเมืองการปกครอง คือ ควบคุมการใช้อำนาจรัฐให้อยู่ภายใต้กฎหมาย โดยมุ่งเน้นให้ผู้ใช้อำนาจรัฐ (ฝ่ายบริหาร/ฝ่ายปกครอง) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เท่าเทียมและเป็นธรรม ไม่ใช่อำนาจตามอำเภอใจ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจโดยมิชอบ

7. แนวคิด “เศรษฐกิจดิจิทัล” ส่งผลต่อโครงสร้างการจ้างงานอย่างไร

ก. ลดความต้องการแรงงานทักษะสูง

ข. เพิ่มความต้องการแรงงานด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ค. ทำให้แรงงานทุกสาขามีรายได้เท่ากัน

ง. ทำให้แรงงานภาครัฐลดลงทันที

เฉลย : ข. แนวคิดเศรษฐกิจดิจิทัลเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้องค์กรต่าง ๆ มีความต้องการแรงงานที่มีทักษะความเชี่ยวชาญด้านดิจิทัล (Digital Literacy) และทักษะเฉพาะทาง เช่น AI , การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) และการพัฒนานวัตกรรมมากขึ้น เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจ

8. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านใด

ก. ทำให้เศรษฐกิจเติบโตเร็วขึ้น

ข. ลดความขัดแย้งทางสังคม

ค. เพิ่มปัญหาความไม่มั่นคงและความขัดแย้ง

ง. ทำให้รายได้ประชาชนเท่าเทียม

เฉลย : ค. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านเพิ่มปัญหาความไม่มั่นคงและความขัดแย้ง โดยความไม่เท่าเทียมที่สูงขึ้นมักก่อให้เกิดความตึงเครียดทางสังคม ความไม่พอใจต่อระบบ การเรียกร้องและประท้วงที่อาจนำไปสู่ความไม่สงบ รวมถึงเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

พระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศ
ว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา
๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

(๓) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๔) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๔

มิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการพลเรือน” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับ
ราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๒๒ ก/หน้า ๑/๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

“ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน และข้าราชการอื่นในกระทรวง กรม ฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการประเภทนั้น

“กระทรวง” หมายความว่า รวมถึงสำนักนายกรัฐมนตรีและทบวง

“รัฐมนตรีเจ้าสังกัด” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวง รัฐมนตรีว่าการทบวง และ หมายความว่า รวมถึงนายกรัฐมนตรีในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักนายกรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมและไม่สังกัดกระทรวง

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า รวมถึงปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและปลัดทบวง

“กรม” หมายความว่า รวมถึงส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม

“อธิบดี” หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่ากรม

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและมีฐานะไม่ต่ำกว่ากรม

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ลักษณะ ๑

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.พ.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และกรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการ บริหารและการจัดการ และด้านกฎหมายซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถแล้ว และเป็นผู้ที่ได้รับการ สรรหาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ. จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน และให้ เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองและมีได้เป็น กรรมการโดยตำแหน่งอยู่แล้ว

มาตรา ๗ กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสามปี ถ้า ตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดและยังมีกรรมการดังกล่าวเหลืออยู่ก็ไม่น้อยกว่าสามคนให้กรรมการที่เหลือ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

เมื่อตำแหน่งกรรมการว่างลงก่อนกำหนดให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนด สามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับ แต่งตั้งเป็นกรรมการแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นการอื่นก็ได้
ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
กรรมการใหม่ ให้กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการใหม่
มาตรา ๘ ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหาร
ทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมตลอดทั้งการ
วางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๒) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ
สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับข้าราชการฝ่ายพลเรือนให้เหมาะสม

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของ
ข้าราชการพลเรือน เพื่อส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

(๔) ให้ความเห็นชอบกรอบอัตราค่าจ้างของส่วนราชการ

(๕) ออกกฎ ก.พ. และระเบียบเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อปฏิบัติตาม
พระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้งการให้คำแนะนำหรือวางแผนแนวทางในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ.
เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๖) ศึกษาและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ รวมตลอดทั้ง
กำหนดแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เป็นปัญหา มติของ ก.พ. ตามข้อนี้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว
ให้ใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

(๗) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพล
เรือนในกระทรวงและกรม เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รวมทั้ง
ตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากส่วน
ราชการ หรือให้ผู้แทนส่วนราชการ ข้าราชการหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบให้
กระทรวง และกรมรายงานเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง
ก.พ.

(๘) กำหนดนโยบายและระเบียบเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาลให้สอดคล้อง
กับนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตลอดจนจัดสรรผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
เข้ารับราชการในกระทรวงและกรมหรือหน่วยงานของรัฐ

(๕) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาและควบคุมดูแลและการให้ความช่วยเหลือบุคลากรภาครัฐ นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง นักเรียนทุนของรัฐบาล และนักเรียนทุนส่วนตัวที่อยู่ในความดูแลของ ก.พ. ตลอดจนการเก็บเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษา ทั้งนี้ ให้ถือว่าเงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการดูแลจัดการการศึกษาเป็นเงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์ ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๑๐) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือน หรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว

(๑๑) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติการเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๒) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

การออกกฎ ก.พ. ตาม (๕) ในกรณี que เห็นสมควร ให้สำนักงาน ก.พ. หรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ. ด้วย

มาตรา ๕ ในกรณีที่ ก.พ. มีมติว่ากระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับแนวทางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ให้ ก.พ. แจ้งให้กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวดำเนินการแก้ไข ยกเลิก หรือยุติการดำเนินการดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่กระทรวง กรม หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าวไม่ดำเนินการตามมติ ก.พ. ภายในเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าปลัดกระทรวง อธิบดี หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติดังกล่าว แล้วแต่กรณี กระทำผิดวินัย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและการสั่งลงโทษให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ในกรณีที่ผู้ไม่ปฏิบัติตามมติ ก.พ. ตามวรรคหนึ่งเป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ให้ ก.พ. รายงานนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องใดที่ข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือบางประเภทควรมีมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์เดียวกัน ให้ ก.พ. จัดให้มีการประชุมเพื่อหารือร่วมกันระหว่างผู้แทน ก.พ. ผู้แทน ก.พ.ร. และผู้แทนองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือนประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางการบริหารทรัพยากรบุคคลในเรื่องนั้นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้ใช้บังคับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์กลางดังกล่าวกับข้าราชการฝ่ายพลเรือนทุกประเภทหรือประเภทนั้น ๆ แล้วแต่กรณี

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐในเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุม ก.พ. โดยอนุโลม เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๖ วรรคสอง

มาตรา ๑๒ ก.พ. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. วิสามัญ” เพื่อทำการใด ๆ แทนได้

จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง อ.ก.พ. วิสามัญ รวมตลอดทั้งวิธีการได้มา ราชการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๓ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ก.พ.” โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

สำนักงาน ก.พ. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.พ. และ ก.พ.ค. และดำเนินการตามที่ ก.พ. หรือ ก.พ.ค. มอบหมาย

(๒) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่กระทรวง กรม เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๓) พัฒนา ส่งเสริม วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน

(๔) ติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับแผนกำลังคนของข้าราชการพลเรือน

(๖) เป็นศูนย์กลางข้อมูลทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๗) จัดทำยุทธศาสตร์ ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการฝ่ายพลเรือน

(๘) ส่งเสริม ประสานงาน เผยแพร่ ให้คำปรึกษาแนะนำ และดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับทรัพยากรบุคคลภาครัฐ

(๙) ดำเนินการเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาลตามนโยบายและระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๘)

(๑๐) ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลบุคลากรภาครัฐและนักเรียนทุนตามข้อบังคับหรือระเบียบของ ก.พ. ตามมาตรา ๘ (๙)

(๑๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือน และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน รวมทั้งระดับตำแหน่งและประเภทตำแหน่งสำหรับคุณวุฒิดังกล่าว

(๑๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาทะเบียนประวัติและการควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือน

(๑๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคลในราชการพลเรือนเสนอต่อ ก.พ. และคณะรัฐมนตรี

(๑๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการสามัญ เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. สามัญ” เพื่อเป็นองค์กรบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กระทรวง” โดยออกนามกระทรวง

(๒) คณะกรรมการสามัญประจำกรม เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. กรม” โดยออกนามกรม

(๓) คณะกรรมการสามัญประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.พ. จังหวัด” โดยออกนามจังหวัด

(๔) คณะกรรมการสามัญประจำส่วนราชการอื่นนอกจากส่วนราชการตาม (๑) (๒) และ (๓) การเรียกชื่อ องค์กรประกอบ และอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. ตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

มาตรา ๑๕ อ.ก.พ. กระทรวง ประกอบด้วยรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นประธาน ปลัดกระทรวง เป็นรองประธาน และผู้แทน ก.พ. ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ. หนึ่งคน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง และอนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการในกระทรวงนั้น จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงในกระทรวงนั้น ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวน ไม่เกินห้าคน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๑๖ อ.ก.พ. กระทรวง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลในกระทรวงซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘ (๓)

(๒) พิจารณาการเกี่ย้อัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ภายในกระทรวง

(๓) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๗ อ.ก.พ. กรม ประกอบด้วยอธิบดี เป็นประธาน รองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน และอนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการและด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการในกรม้นั้นจำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการในกรม้นั้นซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว จำนวนไม่เกินหกคน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๑๘ อ.ก.พ. กรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดนโยบาย ระบบ และระเบียบวิธีการบริหารทรัพยากรบุคคลในกรมซึ่งต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนดตามมาตรา ๘ (๓) และนโยบายและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนดตามมาตรา ๑๖ (๑)

(๒) พิจารณาการเกลี้ยอัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่าง ๆ ภายในกรม

(๓) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

มาตรา ๑๙ อ.ก.พ. จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน และอนุกรรมการ ซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

(๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย ซึ่งมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในความสามารถมาแล้ว และมีได้เป็นข้าราชการพลเรือนในจังหวัดนั้น จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการ ซึ่งกระทรวงหรือกรมแต่งตั้งไปประจำจังหวัดนั้น และได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจำนวนไม่เกินหกคน ซึ่งแต่ละคนต้องไม่สังกัดกระทรวงเดียวกัน

ให้ อ.ก.พ. นี้ตั้งเลขานุการหนึ่งคน

มาตรา ๒๐ อ.ก.พ. จังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้